

**POVJERENSTVO
ZA
FISKALNU POLITIKU**

**POTVRDA MAKROEKONOMSKIH
PROJEKCIJA MINISTARSTVA
FINANCIJA REPUBLIKE HRVATSKE**

Zagreb, 8.11.2024.

MINISTARSTVO FINANCIJA
n/o ministra dr. sc. Marka Primorca

Cijenjeni gospodine ministre izv. prof. dr. sc. Marko Primorac,

Sukladno zakonskoj obvezi¹ Povjerenstvo za fiskalnu politiku (dalje u tekstu: Povjerenstvo) obvezno je potvrditi makroekonomske projekcije koje priprema Ministarstvo financija i na kojima će se temeljiti Nacrt proračunskog plana (Plan), Nacionalni srednjoročni fiskalno-strukturni plan (NSFSP) Republike Hrvatske kao i Državni proračun Republike Hrvatske za 2025. godinu.

Pravna osnova za ocjenu navedenih proračunskih dokumenata definirana je novim fiskalnim pravilima koja su Europski parlament i Vijeće Europske unije u travnju tekuće godine usvojili kroz reformu sustava ekonomskog upravljanja u Europskoj uniji (EU). Promjene su uređene dvjema uredbama („preventivna“ Uredba EU 2024/1263 i „korektivna“ Uredba EU 2024/1264) te direktivom (Direktiva EU 2024/1265)². Navedene uredbe stupile su na snagu odmah, dok će Direktivu EU 2024/1265 države članice morati prenijeti u nacionalno zakonodavstvo do kraja 2025. godine.

¹ Zakon o fiskalnoj odgovornosti (NN 111/18, NN 83/23) čl. 22. st. 2. definira da Povjerenstvo za fiskalnu politiku razmatra i uspoređuje makroekonomske i proračunske projekcije iz srednjoročnih proračunskih dokumenata s posljednje dostupnim projekcijama Europske komisije te Zakon o proračunu (NN 144/21) čl. 21. st. 2. definira da makroekonomske i proračunske projekcije podliježu nepristranoj i sveobuhvatnoj ocjeni neovisnog tijela nadležnog za ocjenu fiskalne politike čiji se rezultati uzimaju u obzir pri izradi budućih makroekonomskih i proračunskih projekcija u skladu s odredbama zakonskih i podzakonskih propisa kojima se uređuje fiskalna odgovornost te st. 3. koji definira da makroekonomske projekcije na kojima se temelji program konvergencije iz članka 22. Zakona o proračunu i nacrt proračunskog plana iz članka 27. istog Zakona moraju biti potvrđeni od strane neovisnog tijela nadležnog za ocjenu fiskalne politike.

² Navedeni dokumenti su dostupni na: <https://eur-lex.europa.eu/homepage.html>

„Preventivna“ uredba EU 2024/1263 propisuje postupke, sadržaj i pravila vezana uz pripremu NSFSP i Plana. Pravila definiraju putanju kojima se treba osigurati srednjoročna održivost javnih financija, a koja je definirana rastom tzv. “očišćenih” odnosno neto primarnih rashoda opće države u srednjoročnom razdoblju, ovisno o duljini mandata zakonodavne vlasti (četiri ili pet godina). Istom su uredbom određeni i rokovi za podnošenje NSFSP te Plana Europskoj komisiji (EK). S obzirom da 2024. godina predstavlja svojevrsno prijelazno razdoblje u primjeni novih fiskalnih pravila, rok za dostavu bio je 20. rujna 2024. godine ili naknadno, ovisno o dogovoru EK i država članica.

Kako trenutno važeći Zakon o proračunu i Zakon o fiskalnoj odgovornosti nisu usklađeni s promjenama odnosno novim odredbama sustava ekonomskog upravljanja u EU, Povjerenstvo navodi sljedeće:

- I. Reformirani zakonski okvir EU-a naglašava značaj očuvanja dosadašnje uloge neovisnih fiskalnih tijela i njihove ocjene srednjoročnih proračunskih dokumenata.
- II. Uloga neovisnih fiskalnih tijela u procesu donošenja NSFSP-a i Plana: članak 11. „preventivne“ Uredbe EU 2024/1263 i 8.a Direktive propisuje da vlada države članice može zatražiti od neovisne fiskalne institucije da potvrdi odnosno ocjeni makroekonomske prognoze i pretpostavke koje će biti korištene u NSFSP-u i Planu. Iako RH u prvoj iteraciji revidiranog Okvira za ekonomsko upravljanje EU to ne traži, od 2032. godine nadalje, u skladu s navedenom uredbom, neovisne fiskalne institucije će i bez poziva vlade, biti obvezne pripremiti takve ocjene. Također, isti članak propisuje da će ocjene morati biti priložene NSFSP-u i Planu prilikom predaje EK-u.
- III. Povjerenstvo ukazuje na trenutnu neusklađenost promijenjenog okvira ekonomskog upravljanja na razini EU-a i nacionalne legislative koja definira okvir fiskalne politike, fiskalna pravila, ulogu Povjerenstva. Ujedno, skrećemo pozornost i na važnost definiranja rokova dostave makroekonomskih, fiskalnih odnosno proračunskih dokumenata i pokazatelja uz pripadajuća metodološka objašnjenja od strane Vlade RH (Ministarstva financija) prema Povjerenstvu u budućem razdoblju.

- IV. Povezivanje NSFSP-a s godišnjim i srednjoročnim planiranjem na nacionalnoj razini mora biti određeno prilikom prijenosa Direktive EU 2024/1265 u nacionalno zakonodavstvo do kraja 2025. godine.
- V. S obzirom na nadolazeću promjenu nacionalne legislative (Zakona o fiskalnoj odgovornosti) Povjerenstvo naglašava da bi u novo zakonsko rješenje bilo poželjno uključiti i nacionalno fiskalno pravilo i/ili pokazatelje koji će se koristiti u budućem razdoblju. U ovom trenutku zbog ukidanja starih fiskalnih pravila više nije moguće vršiti ocjenu makroekonomskih, fiskalnih odnosno proračunskih dokumenata na način kako to propisuje postojeći Zakon o fiskalnoj odgovornosti. Stoga, Povjerenstvo više ne može vršiti ocjenu fiskalnih pravila sukladno članku 22. Zakona o fiskalnoj odgovornosti.

Povjerenstvo je o očekivanim makroekonomskim kretanjima raspravljalo s Ministarstvom financija na sastanku održanom 31. listopada 2024. godine. Nakon sastanka Povjerenstvo je zaprimilo od Ministarstva financija projekcije osnovnih makroekonomskih i fiskalnih agregata za razdoblje od 2024. do 2028. godine. U procesu potvrde makroekonomskih projekcija cilj je Povjerenstva nepristrano i sveobuhvatno utvrditi daju li makroekonomske projekcije Ministarstva financija (MFIN) za razdoblje do 2028. godine istinitu i realnu sliku makroekonomskog stanja u RH te mogu li se prijedlozi makroekonomskih projekcija koristiti kao temelj za donošenje odluka te provođenje aktivnosti fiskalne politike. Stoga, uzimajući u obzir neizvjesnosti koje su uvijek svojstvene makroekonomskim prognozama, Povjerenstvo je procijenilo vjerodostojnost predstavljenog makroekonomskog scenarija na temelju njegove realističnosti u usporedbi s projekcijama drugih mjerodavnih institucija, te je sagledalo pogreške u predviđanjima iz proteklih godina radi utvrđivanja institucionalne odnosno sustavne pristranosti.

Povjerenstvo za fiskalnu politiku zaključuje da su projicirane veličine stopa rasta realnog BDP-a, implicitnog deflatora BDP-a i nacionalnog indeksa cijena primjerene, te da mogu biti polazište odnosno da predstavljaju temelj za izradu sva tri ključna dokumenta fiskalne politike. Povjerenstvo je utvrdilo da su makroekonomske projekcije MFIN-a uglavnom iste ili blago više od trenutno dostupnih projekcija drugih

relevantnih institucija. Ujedno, projekcije su realistične, a njihovu vjerodostojnost podupiru tekuća gospodarska kretanja. Konačno, s obzirom na snažnu fiskalnu ekspanziju u 2023., a nadalje 2024. godini, fiskalna politika bi morala u budućem razdoblju djelovati anticiklički, te biti jače usmjerena na kontrolu rasta rashoda. Za fiskalnu je održivost od iznimnog značaja fiskalna disciplina koja će osigurati stvaranje potrebnog fiskalnog prostora u slučaju budućih kriza.

Slijedom navedenog, Povjerenstvo za fiskalnu politiku potvrđuje makroekonomske projekcije za razdoblje do 2028. godine koje je Ministarstvo financija izradilo te ističe da su projekcije unutar prihvatljivog raspona te da predstavljaju dobru podlogu za izradu Nacionalno srednjoročnog fiskalno-strukturnog plana, Nacrta proračunskog plana za 2025. godinu te Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2025. godinu.

S poštovanjem,

Predsjednica Povjerenstva za fiskalnu politiku

Prof. dr. sc. Sandra Krtalić

The image shows a handwritten signature in blue ink, which appears to be 'SK', written over a circular official stamp. The stamp is blue and contains the text 'REPUBLIKA HRVATSKA' at the top, '1' in the center, and 'POVJERENSTVO ZA FISKALNU POLITIKU' at the bottom. In the center of the stamp is the coat of arms of the Republic of Croatia, which includes a crown and a checkered shield.